

No. 5. EDITURA MONASTIREI NEAMȚU

URMAREA
LUI
IISUS HRISTOS

Tipărită cu bine cuvântarea I. P. S. D. D. Dr. Pimen,
Arhiepiscop și Mitropolit al Moldovei și Sucevei, în timpul
:-: :-: Stăreției P. C. Arhimandrit Valerie :-: :-:

CARTEA II. VOLUMUL II.

TIPOGRAFIA MONASTIREI NEAMȚU
1923

CARTEA II.

CAP. I.

Viața din lăuntru a omului.

1. „Împărăția lui Dumnezeu este în lăuntru vostru“ (Luc. 17, 21), zice Domnul. Intoarce-te către Domnul Dumnezeu din toată inima ta, și părăsește această lume ticăloasă și sufletul tău afla-va repaus. Învață a desprețui bunurile pământești, și dă-te la cele duhovnicești și vei vedea împărăția lui Dumnezeu viind întru tine. „Că împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură, ci dreptate, și pace, și bucurie întru Duhul Sfânt“ (Rom. 14, 17); cea ce nu este dată necredincioșilor. Christos va veni la tine și va da ție mângâierea sa, dacă în lăuntru tău vei găti lui locaș vrednic. Toată mărirea și frumusețea lui este în lăuntru, și în ascunsul inimii tale plăcerea lui. Christos cercetează adese ori pe omul din lăuntru și vorbește lui, și 'l mângâie și cuvintele lui sunt dulci, și mângâierea lui plăcută, și pacea lui multă și prietășugul lui minunat.

2. Deci, suflete credincioase! grăbește a găti inima ta mirelui acestuia, ca să se îndure a veni și a locui întru tine. Că zisau el: „De mă iubește cine-va pe mine, cuvântul meu va păzi și tatăl meu îl va iubi pre el, și la el vom veni, și locaș la dânsul vom face“ (Ioan, 14, 16). Așa dar fă loc lui Christos și la toate celelalte închide intrarea. Având pe Iisus, ești bogat. și singur el îți este ție de ajuns. El va fi ție purtător de grije și apărător ca să nu mai ai trebuință a te nădăjdui spre oameni. Că oamenii se schimbă degrabă și scapătă îndată; „însă Iisus petrece în veac“ (Ioan, 12, 34), și sprijinirea lui e tare până în sfârșit.

3. Spre om, fie el ție măcar folositor, măcar iubit, nu prea te nădăjdui, că este neputincios și muritor; nici să te întristezi mult pentru că el ți se împotrivește și se scoală asupra-ți. Că cei ce sunt astăzi cu tine, mâine pot să fie împotriva ta; și cei ce sunt astăzi împotriva ta, mâine pot să fie cu tine: omul se schimbă ca vântul. Pune toată nădejdea ta în Dumnezeu, el să fie frica ta, dragostea ta, el va răspunde pentru tine, și va face

cum va fi mai bine. „Tu n'ai aici cetate stătătoare“ (Evr. 13, 14), ori în ce loc vei fi, ești străin și călător; nici vei avea vre-odată pace. fără numai unindu-te în lăuntru tău cu Iisus Christos.

4. Ce cauți împrejurul tău? Nu este aici loc de repaus pentru tine. Locașul tău este în cer și pentru aceasta ca în treacăt se cuvine ție a privi lucrurile pământului. Că toate trec, și tu împreună cu dânsule. Păzește-te de cursa pământeștilor, ca să nu te prinzi și să peri. Gândul tău fie la cel prea înalt, și rugăciunea ta să se îndrepteze neîncetat către Christos. Dacă nu poți înălța duhul tău la cugetarea cereștilor caută scăpare în patimile lui Christos, și petrece lângă sfintele lui rane. Că îndată ce vei alerga cu dragoste la prețioasele rane ale lui Iisus, mare tărie vei simți în necazuri, și nu-ți va păsa mult de disprețul oamenilor, nici vei suferi cu greu veninul defăimărilor lor.

5. Că, vezi! și Iisus în lume a fost desprețuit de oameni și în mijlocul celor mai mari batjocoriri a fost părăsit de prietenii și rudeniile sale. Christos a vrut ca să pătimească și să fie batjocorit, apoi tu îndrăznești a căuta pentru nimica? Christos a avut vrăjmași și pârători mincinoși, apoi tu vrei să ai pe toți oamenii prieteni și de bine vorbitori? Cum se va încununa răbdarea ta, de nu vei avea nici o împotrivire nici un necaz? De vreme ce nu vrei să pătimești nici un necaz, cum vei fi prietenul restignitului Christos? Ci pătimește împreună cu Christos și pentru Christos.

6. Odată măcar de-ai fi intrat mai adânc în sfânta viață a Mântuitorului, și din înflăcărata lui dragoste o scântioară măcar de s'ar fi coborât în inima ta: O! atunci puțin ți-ar păsa de binele sau răul ce ți se întâmplă pe pământ; din potrivă te-ai bucura că ești defăimat pentru fapta bună, pentru că dragostea de Iisus aceasta are, ca să ne lepădăm de înși-ne pentru dânsul. Cel ce iubește pe Iisus și adevărul, omul cu adevărat din lăuntru și scăpat de toate patimile desfrânate, poate slobod a se apropia de Dumnezeu și înălțându-se cu duhul mai presus de sine, a se odihni și a se bucura în Domnul.

7. Cel ce știe a lua lucrurile de ceea-ce sunt, iar nu de ceea-ce le socotesc și le dau alții, este cu adevărat înțelept; și această înțelepciune a învățat-o de la Dumnezeu mai mult decât de la oameni. Cel ce știe a viețui în lăuntru său și a nu prețui prea mult lucrurile pe dinafară, nu caută loc, nici nu așteaptă vreme spre împlinirea îndeletnicirilor sale celor religioase. Omul din lăuntru curând se culege pentru că el nu se varsă nici-odată întreg la cele din afară. Lucrul din afară și alte trebi, neapărate din vreme în vreme, nu-l împiedică în calea binelui; ci precum vin lucrurile așa le ia. Cel ce este bine eșezat și orânduit în lăuntru său, nu se turbură de ciudatele și stricatele fapte ale oamenilor. Omul atât se împiedică și se turbură de lucruri, cât le prețuește.

8. Când ai fi cum ar trebui să fii, bun și curat, toate ți-ar

încă întru tine poftele tale, și pentru că nu te-ai lepădat încă de bunătățile pământești. Nimica nu pătează și întunecă inima omului atât ca iubirea patimilor trupești. De te-ai lepăda de mângăierile dinafară, ochiul minții tale ar putea privi cele cerești și te-ai veseli veselie mare adese-ori în lăuntrul tău.

Reflexiune.

Sufletul creștin, deslipit de lume, n'are de cât o dorință, atât pentru viața aceasta, cât și pentru cea vecinică. Acea dorință e de a fi unit cu Iisus, cu acea unire nespusă a căreia descriere dumnezeiască ne încântă în cântarea misterioasă a iubirii, *Frățiorul meu mie, și eu lui; el șade între crini, până ce va înceta ziua, și se vor pleca umbrele* (Cant. II, 16, 17). Vai! Ce cauți în afară de tine? Retrăge-te, retrăge-te în tine însu-ți, pregătește cerescului mire un locaș demn de dânsul și el va veni și se va odihni acolo, căci plăcerile sale sunt de a locui în inima celui ce-l chiamă. Atunci, singur cu Iisus, departe de sgomotele pământului, în tăcerea creaturilor, el îți va vorbi, *ca și cum ar grăi cine-va către prietenul său* (Eșire, XXXIII, 11) și încântat de a-l auzi, nu vei mai voi vre-odată să asculți pe alt-cineva.

CAP. II.

Smerenia.

Nu lua aminte cine e cu tine sau împotriva ta ci aibi grijă mare ca Dumnezeu să fie cu tine în tot lucrul ce faci. Aibi conștiință bună și Dumnezeu te va apăra. Că ce poate răutatea omului împotriva aceluia pe care Dumnezeu va voi să-l ajute. Dacă știi a tăcea și a pătimi, Dumnezeu nu te va lăsa. El știe cum și când să te scape: de aceea smerește-te sub mâna lui cea tare. De la Dumnezeu vine ajutorul, și el ne scapă din tot necazul. De multe ori este prea de folos pentru întărirea smereniei noastre, ca alții să cunoască greșalele noastre, și să ne înfrunteze pentru ele.

2. Când omul se smerește pentru greșalele sale, împacă lesne și pe alții, și liniștește fără greutate pe cei întărâtați asupra-i. Dumnezeu acoperă și scapă pe smerit; iubește și mângăie pe smerit; se pleacă către smerit; dă dar celui smerit, și din apăsare îl înalță la mărirea. Smeritului descoperă tainele sale; îl invită și îl trage cu blândețe către sine. Smeritul rămâne în pace în mijlocul înfruntărilor, că el să reazemă pe Dumnezeu iar nu pe lume. Deci nu te socoti că ai sporit ceva în calea binelui, până nu vei ști a te smeri tuturor. („Știți, a zis Hristos fiilor lui Zevedei cari cereau înălțare, știți că cei mai mari ai neamurilor le domnesc pre dânsule, iar întru voi nu va fi așa: ci care va vrea să fie între

Reflexiune.

Ce'ți folosesc cuvântările și cugetările oamenilor? Nu ei vor fi cari te vor judeca. Dacă te învinovătesc pe nedreptul, cel ce vede adâncul conștiințelor 'ți a dat deja dreptate. Dacă însă 'ți impută greșalele pe care le ai, au nu ești mulțumit că ești înștiințat, nu ești fericit că suferi o umilire mântuitoare? Ceia ce turbură e mândria, ce nu poate suferi să fie mustrată. Omul umilit nu întărită, nu se turbură, chiar atunci când patima îl condamnă pe nedreptul. Cunoscător de starea nenorocirii sale, n'ar putea nici odată să se înjosească atâta, cât se înjosește în inima sa încă mai mult. Vroești ca nimic să nu ți schimbe liniștea sufletului? Incede-te lui Dumnezeu întru toate; și în necazuri, în supărări, în turburări zi cu Iisus Christos: *Da, părinte; pentru că așa a fost bună voința Ta!* (Luca, X, 21).

CAP. III.

Omul pașnic.

1. Ține-te mai întâi pe tine întru pace și apoi vei putea împăciui și pe alții. Omul iubitor de pace folosește mai mult, de cât cel plin de știință. Omul stăpânit de patimi trage și binele în rău, și crede de alții mai bucuros răul de cât binele; dar nu așa omul bun și pașnic — acesta toate le cârmuește spre bine. Cel întărit întru pace nu cugetă răul de nimeni; însă cel turburat și nemulțumit este frământat de feluri de bănueli: în veci nu e în pace, și nu dă nici altora pace. Zice adese-ori ce n'ar trebui să zică, și nu face ce ar avea datorie să facă. Ia seama la datorii altora, și de ale sale nu poartă grijă. Ai dar râvna virtuții mai întâi pentru tine, și atunci mai cu dreptul poți a o întinde și asupra aproapelui.

2. Tu știi a'ți desvinovăți și a'ți împodobi faptele tale; iar apărarea altora, nu vrei să o asculți. Ar fi mai cu dreptul când te-ai învinovăți pe tine însu-ți, și ai apăra pe fratele tău. De vrei ca să te poarte alții, poartă-i tu mai întâi. Vezi cât ești depărtat de adevărata smerenie și dragoste, care nu se mânia, nu se necăjește pe nimeni, fără numai pe sine. Nu e lucru mare a petrece în pace cu oamenii cei buni și blânzi, că aceasta place firește fiecăruia; și fiecare își iubește pacea, și simpatizează bucuros cu cei de un gând cu dânsul. Însă a trăi în pace cu oameni barbari, răi, neascultători, împotriva vorbitori — iacă dar mare, și faptă bărbătească vrednică de laudă.

3. Sunt cari șed în pace, și lasă și pe alții în pace. Sunt alții care nici ei însuși nu au pace și nici pe alții nu lasă în pace. Unii ca aceștia sunt altora spre greutate și loru-și spre mai mare greutate. În sfârșit sunt și de aceia cari însuși rămân în pace

noastră, în viața aceasta plină de necazuri, se cade a o pune mai mult într'o smerită răbdare a răului, de cât în nesimțirea lui. Care va ști suferi mai lesne, acela va avea și pace mai mare. Unul ca acesta este biruitorul său, domnul lumii, prietenul lui Christos și moștenitorul raiului.

Reflexiune.

Fericiți făcătorii de pace, că aceia fii ai lui Dumnezeu se vor chiema (Math. V, 9). Înțelege mărimea acestui nume și învățătura adâncă ce cuprinde. Pacea e buna orândueală desăvârșită; iar turburarea, desbinările, neînțelegerile, războiul, n'au intrat în lume de cât prin călcarea bunei orândueali sau prin păcat. Nu e deci pace unde domnește păcatul; nu e pace în omul ale cărui gândiri și porniri și voințe nu sunt în totul potrivite bunei orândueali, sau adevărului, și voinței lui Dumnezeu; nu e pace în societatea ale cărei învățături și legi se abat de la legea și de la învățăturile descoperite de Dumnezeu și ori-cine, om sau popor dacă sfărâmă această lege, tăgăduște aceste învățături, fie măcar într'un singur punct, acel om, acel popor, potrivnic lui Dumnezeu, suferă îndată pedeapsa păcatului său. O boală necunoscută îl cuprinde: o putere oare-care ne înțelegească îl împinge și'l respinge în toate părțile, și nicăeri nu găsește repaus: Ca și Cain, după ce a omorât pe fratele său, are și el frică. Nu, pacea nu e în adevăr de cât pentru *fii lui Dumnezeu*; ei o gustă în ei și o răspândesc și asupra celor-l'alți; ea curge, ca să zic așa, din inimile lor, ca acele râuri ce udau fericita locuință a primului nostru părinte, în timpul nevinovăției sale. Și când va veni ceasul cel de pe urmă, și atunci va fi încă pacea, căci *împărăția lui Dumnezeu e dreptate și pace*. (Rom., XIV, 17). Fii ai lui Dumnezeu, *intrați întru împărăția, care s'a gătit vouă de e începutul lumii* (Math., XXV, 34).

CAP. IV.

Simplitatea și curățenia.

1. Două aripi sunt pe care omul se înalță mai presus de cele pământești: curățenia și simplitatea: simplitatea în scop și curățenia în dragoste. Simplitatea caută pe Dumnezeu, curățenia îl află și'l gustă. Binele ce ai a'l face afară, nu te turbură întru slobozenia duhului tău, dacă înlăuntrul tău vei fi stăpân pe patimi. Când în fantele tale nu cauți fără numai la cea ce place

2. De ai fi în lăuntrul tău bun și curat, atunci ai vedea și ai pricepe fără piedecă toate. Inima curată străbate cerul și iadul. După cum este cine-va în lăuntrul său, așa judecă de lucruri afară. De este vre-o bucurie în lume, această caut'o în omul cel cu inima curată. Este strâmtorare și necaz pe pământ, întreabă pe omul cel cu conștiință rea, că el mai bine le cunoaște. Precum ferul pus în foc pierde rugina, și se face numai foc, așa și omul, dat cu totul în mâna lui Dumnezeu, se desbracă de partea trupească a ființei sale și se îmbracă în alt om nou.

3. Când omul începe a se trândăvi, atunci se sperie de cea mai mică osteneală, și primește bucuros ori-ce mângâiere trupească. Când însă începe a se birui deplin și a înainta cu bărbăție în calea lui Dumnezeu, atunci sunt ușoare toate ce mai înainte i se părea grele.

Reflexiune.

Când Iisus Christos a voit să propună ucenicilor săi un model, alesul-a el oare dintre oamenii distinși prin știința sau prin superioritatea spiritului lor? Nu; *el chiamă pre un prunc și punându'l în mijlocul lor, le-a zis: adevăr zic vouă, de nu vă veți întoarce și de nu vă veți face ca pruncii nu veți intra întru împărăția lui Dumnezeu* (Math. XXIII, 2, 3). Dar, ce vedem noi în pruncie? simplitatea, curăția. Ea crede, iubește, făptuește, fără precugetare, prin întâia mișcare a inimei și aceasta e care place lui Dumnezeu. El nu cere nici rugăciuni lungi, nici cuvântări istețe, nici meditații adânci ci o voință dreaptă și o iubire plină de curăție. A nu avea în toate de cât dorinți de ale sale, a se uita cu totul pre sine, a se supune voințelor dumnezeieștii Pronii, fără a căuta a le iscodi, ce e mai curat de cât această încredere în Dumnezeu, de cât această simplă ascultare? De aceia și răsplătirea va fi mare: *Fericțiți, zice, cei curați cu inima, că aceia vor vedea pre Dumnezeu* (Math. V. 8).

CAP. V.

Priveghierea asupra sa însuși.

1. Nu trebuie să ne biziim prea mult în noi înșine, pentru că adese-ori ne lipsește darul și dreapta judecată. Puțină lumină este întru noi, și aceasta curând o perdem prin lene. Adese-ori nici nu băgăm de seamă cât suntem de orbi în lăuntrul nostru. Adese-ori facem rău, și ne desvinovățim și mai rău. Câte odată suntem porniți de patimă, și noi credem că e râvnă. Cele mai mici greșale ale altora noi le muștrăm cu asprime și pe cele mari ale noastre le trecem cu vederea. Simțim și măsurăm îndată ceea ce avem a suferi de la alții, și la ceea ce au alții a pătimi de la noi, nici nu

gândim. Care s'ar judeca pe sine fără părtinire, ar cunoaște că n'are nici un drept a osândi pe altul cu asprime.

2. Celuia ce știe a via înlăuntrul său pentru Dumnezeu, grija de a rămânea într'această viețuire e mai întâi de cât toate grijile; și cel ce priveghiază asupra sa, nu vorbește lesne de greșalele altora. Nu vei învăța nici-odată a via în lăuntrul tău pentru Dumnezeu, nu vei fi om dinlăuntrul tău și evlavios, până nu vei tăcea de alții și nu vei priveghia asupra ta cu deosebire. Iar dacă mintea ta se va întoarce asupra inimii tale, și de acolo se va înălța la Dumnezeu, atunci toate cele din afară puțină întipărire vor face asupra-ți. Spune-mi unde ești, când nu te afli înlăuntrul tău? Și când ai alergat toate ce te ai folosit, nepurtând grijă de mântuirea ta? De vrei să ai pace și să fii înlăuntrul tău în unire cu Dumnezeu, se cade să lași toate și să îngrijești de mântuirea ta.

3. Mult vei spori, dacă te vei lepăda de toate grijile veacului. Și iar mare piedecă vei simți întru îmbunătățirea ta, dacă te vei îngriji de lucrurile lumești. Înaintea ochilor tăi să nu fie nimica înalt, mare, frumos, plăcut, fără numai unul Dumnezeu. Toată mângâerea ce vine de la oare-care faptură, socotește-o ca nălucă deșartă. Sufletul ce iubește pe Dumnezeu leapădă toate pentru Dumnezeu. Unul Dumnezeu veșnic, nemărginit, a toate împlinator este mângâerea sufletului și adevărata veselie a inimei.

Reflexiune.

Dacă ai ști ce e bun și rău în fie-care om, fără deosebire, la ce ți-ar servi dacă nu te vei cunoaște pe tine însuși? La judecata cea de apoi, nu te va întreba, despre conștiința altuia. Lasă deci grija a cărei cauză e mai totdeauna mândria și răutatea și ocupă-te de o grijă mai plăcută lui Dumnezeu și mai folositor pentru tine. Știința cea mare, cea adevărată e de a se cunoaște pre sine însuși: acesta trebuie să fie studiul nostru în tot minutul. Atunci vom învăța să ne desprețuim, să plângem de rana inimei noastre, de iubirea de sine neînfrânată ce ne stăpânește, de poftele ascunse ce ne muncesc și vom striga cu apostolul: *Cine mă va izbăvi de trupul morței aceștia* (Rom., VII. 24). Fericită izbăvire! Dar ce vom găsi după aceea, dacă vom fi fost credincioși? pre Dumnezeu însuși și în El toată mângâerea, tot binele. O! suflete al meu! Dacă e așa, începe chiar din acest moment a te descărca de povara ce te apasă, de cele ale pământului și de creaturi, spre a te lipi numai de Dumnezeu.

CAP. VI.

Veselia bunei conștiinți.

plină de veselie. Reaua conștiință este pururea în frică și turburare. Te vei bucura de o pace încântătoare, dacă conștiința nu te va mustra pentru nimica. Nu căuta bucurie afară din „a face bine”. Că făcătorii de rău nu pot avea nici odată adevărată veselie, nici să pot bucura de pacea din lăuntru; pentru că „nu este pace celor necurați” (Is. 57, 21), zice Domnul. Și de vor zice: „Suntem în pace, nu vor veni peste noi rele, și cine este care ne va face nouă rău? nu’i crede; că mânia lui Dumnezeu se va scula de grab, și cugetele lor vor peri.

2. A se lăuda întru necazuri nu este greu celui ce iubește: că a te lăuda așa este a „te lăuda în crucea Dumnului” (Rom. 5, 3). Scurtă este lauda ce se dă și se primește de la om. Lauda celor buni este în mărturia conștiinței lor, iar nu în gura oamenilor. Bucuria dreptilor este de la Dumnezeu și pentru Dumnezeu, și veselia lor vine de la adevăr. Cel ce dorește adevărata și veșnica mărire, desprețuește deșarta laudă a lumii. Și cel ce umblă după mărirea veacului și nu o urăște din toată inima, arată că iubește puțin laudă cea vecinică. Nu se poate spune liniștea și pacea inimii celui ce nu se mișcă nici de laudă, nici de defaimă.

3. Lesne se mulțumește și se împacă cel ce are conștiința curată. Tu nu ești mai bun, fiind lădat, nici mai rău, fiind defăimat. Tu ești, ce ești; și ori-ce s’ar zice de tine, nu te va face nici mai mare nici mai mic înaintea lui Dumnezeu. Când te-ai socoti bine ceea ce ești în lăuntrul tău, puțin ’ți-ar păsa de vorbele oamenilor: „Omul vede în față; iar Dumnezeu vede în inimă” (I. Imp., 16. 7). Omul socotește fapta; Dumnezeu măsoară cugetul. A face bine neconținut și a te stima puțin, este semn de inimă smerită. A nu vrea a fi mângâiat de la nici o făptură, este semn de mare curățenie și încredere din lăuntru.

4. Care nu cere de la oameni mărturie pentru meritele sale, dovedește că el s’a dat cu totul în mâna lui Dumnezeu. „Că nu cel ce se laudă pe sine, este ales; ci pe care Domnul îl laudă” zice Pavel (II, Cor. 10, 18). A petrece în lăuntrul său cu Dumnezeu și în petrecerea aceasta, a nu fi turburat de vre-o înclinare către cele din afară: iacă starea omului din lăuntru.

Reflexiune.

Nici o odihnă nu e pentru acel ce n’o găsește în sine. Inima neliniștită care caută în afară, în creaturi, pacea de care e lipsită în lăuntru, își face o mare iluzie; pacea nu e acolo. De ce te înșeli pretine însu-ți? Marea ridicată de furtuni, nu e mai turburată de cât lumea; și tu zici lumii: Alină turburarea mea! Nu e liniște de cât în sînul lui Dumnezeu; nu e bucurie de cât în conștiința curată. Plăcerile desfătează, patimile îmbată un moment;

ceva care, chiar pe acest pământ să se asemene mai mult cu cerul, ca starea unui suflet deslipit de cele pământești și liniștit în mâna lui Dumnezeu pe care o stăpânește prin nădejde și prin dragoste? Ei bine, această stare să fie a ta! *Veniți și gustați cât de bun este Domnul* (Psalm. XXXI, 9). Sîrguește-te, vroește numai, și cel ce dă bună voirea-ți va da și puterea de a o îndeplini.

CAP. VII.

Ce este a iubi pe Christos mai presus de toate lucrurile.

Fericit cel ce înțelege ce este a iubi pe Christos și a se lepăda de sine pentru Christos. Se cade să ne lepădăm de iubirea fapturii pentru dragostea lui Christos, că Christos voește și fie iubit singur mai presus de toate: iubirea de făpturi este înșelătoare și trecătoare, iar dragostea de Christos este statornică și credincioasă.. Cel ce se lipește de faptură cade cu căzătoarea; iar cel ce îmbrățișează pe Christos, întărise-va în veac. Pe acela să iubești, pe acela să 'l ai prieten, care părăsindu-te toate, nu te va părăsi; care, perind toate, nu te va lăsa să peri. Că veni-va ziua când vrând nevrând va trebui să te desparți de făpturi.

2. Viețuind sau murind ține-te de Christos, și lasă-te de tot pe credincioasa dragoste a aceluia ce numai singur te poate sprijini, când tot ajutorul de la faptură va fi neputincios. Așa este prea iubitul tău, că nu voește să împartă dragostea ta cu nimeni; ci să fie singur stăpân pe inima ta și să împărățească acolo ca un împărat pe tronul său. O când ai putea deșerta inima ta de toate, Cristos ar veni bucuros să facă locaș la tine. Vei vedea că mai toate sunt perdute câte, afară de Iisus, ai zidit pe oameni. Ah! nu te încrede, nu te rezima pe trestie clătită de vînt încoace și încolo, că: „Tot trupul iarbă, și toată mărirea omului ca floarea erbii cade“ (Is., 40, 7).

Reflexiune.

Atrăși prin farmecul simțirilor căutăm binele în creaturele, ce ne scapă și se risipesc ca și umbrele. Vroim a iubi și a fi iubiți și ne depărtăm de izvorul adevăratei iubiri, — a iubirei nesfârșite!

Să înțelegem în fine cât de nebunesc lucru e de a ne lipi inima de ceea-ce trece și cât sunt de zadarnice acele prieteșuguri pământești ce se duc cu anii și cu interesele. Să iubim pre Iisus fără împărțire: Să-l iubim precum ne iubește El și după cum El voește să fie iubit. Măsura dragostei noastre pentru El e de al iubi fără măsură. Vai de acela ce nu-l iubește de cât pre El! Dorințele sale sunt pe calea prăpastiei.

CAP. VIII.

Legătura de dragoste între Christos și sufletul cel credincios.

1. Când Christos este față, toate sînt bune și nimica nu se pare greu! iar când Christos se depărtează de la tine, toate te ostenesc. Când glasul lui Christos nu se aude în lăuntru tău, toată mîngăierea e deșartă; iar când Christos îți zice o vorbă, simți minunată mîngăiere. Au Maria Magdalina nu sa sculat de grab din locul unde plîngea, când 'i-a zis Marta: „Învățătorul a venit, și te chiamă”? (Ioan, 11, 28). Fericit ceasul în care Christos chiamă de la lacrimi la veselia duhului! O omule! cât de înțelenit și nesimțitor ești tu fără Christos! Ce deșert, ce nebun ești, de dorești altceva afară de Christos! Ah! a nu-l avea pe dînsul este mai mare pagubă, de cât ai perde toată lumea!

2. Ce poate să'ți dea ție lumea fără Christos? A fi fără Christos, este iad nesuferit; a fi cu Christos, este raiu desfătător. Dacă Christos este cu tine, nici un vrășmaș nu'ți va putea face ție rău. Care află pe Christos, află o comoară neprețuită sau un bine mai presus de tot binele; cine perde pe Christos, perde mult, și mai mult de cât ar perde lumea întreagă. A petrece fără Christos, este sărăcia sărăciilor; a fi bine plăcut lui Christos, este bogăția cea mai mare.

3. Mare meșteșug este a ști a petrece cu Christos, și a nu-l înstreina este mare înțelepciune. Fii smerit și iubitor de pace și Christos va fi cu tine. Fii evlavios și liniștit și Christos nu se va depărta de la tine. Curînd poți a-l înstreina și darul lui a-l perde vrînd a te pleca la lucrurile lumești. Și dacă îl depărtezi și'l pierzi, la cine va fi scăparea ta, și unde vei găsi prieten ca dînsul? Tu nu poți a fi fericit fără prieten, și dacă Christos nu va fi pentru tine prietenul cel mai presus de toți prietenii, n'aștepta decât întristare și urâciune. Așa dar nebunește, faci punînd în altul afară de el prieteșugul și veselia ta. Alege mai bucuros ca toată lumea să fie împotriva ta, decât să înstrăinezi pe Iisus dela tine. Drept aceia dintre toți cari îți sunt dragi, Christos să fie prietenul tău cel mai iubit.

4. Să iubești pe toți oamenii pentru Christos; iar pe Christos pentru Christos. Dintre toți prietenii numai Christos este bun și credincios, de aceea se cade să'l iubești pe el mai cu deosebire și mai presus de toți. Intr'însul și pentru dînsul iubește pe prietenii și vrășmașii tăi, și roagă'l pentru aceștia toți, ca toți să'l cunoască și să'l iubească. Nu dori să fii stimat și iubit de oameni cu deosebire, că aceasta se cuvine numai lui Dumnezeu care n'are lui asemenea. Nu dori a avea întâiul loc în inima cui-va, că aceasta se cuvine să fie închinată lui Dumnezeu; nici altul să cuprindă în inima ta locul acesta. ci Christos să'l cuprinză în tine și în tot omul bun.

bodă și curată, dacă vrei să guști „cât este de bun Domnul”. Iar la aceasta nu vei putea ajunge nici odată, dacă nu te va chema și nu te va trage dragostea lui Christos, ca desfăcându-te de toate să poți fi unit lui unuia. Că, când darul lui Dumnezeu cercează pe om, atunci se face putincios spre toate; iar când darul se depărtează, omul se face sărac, neputincios și oare-cum pradă chinurilor. Dar nici în starea aceasta nu trebuie să te împuținezi, nici să te sperii; ci să cade mai vârtos să te supui cu blândețe la voia lui Dumnezeu, și să suferi pentru dragostea lui Christos tot necazul ce vine peste tine; că după iarnă urmează vară; după noapte ziua, și după furtună vreme bună.

Reflexiune.

Dragostea a făcut pe fiul lui Dumnezeu să se pogoare pe pământ, dragostea ne înalță până la El. Atunci se stabilește între sufletul nostru și Iisus o legătură încântătoare; atunci se împlinește această făgăduință: *Nu vă voi lăsa pre voi sărmani, voi veni la voi* (Ioan, XIV, 18).

Vino deci, o Iisus al meu, vino de sfărâmă ultimele legături ce mă leagă de creaturi și întârzie fericitul moment când nu voi trăi de cât pentru tine. Fă Iisuse, ca uitându-mă pre mine însu-mi, să nu văd, să nu Te doresc de cât numai pe tine singur și să mă razim pe sânul tău ca și ucenicul cel mult iubit, în acea pace dulce *pe care lumea n'o dă* (Ioan, XVI, 27), și nici n'a poate măcar înțelege, dar nici vijeliile sale n'ar putea-o turbura.

CAP. IX.

Lipsa a toată mângâierea

1. Nu este greu a se lepăda de toată mângâierea omenească, când cineva are pe cea dumnezeiască. Încă este greu și foarte greu a putea fi lipsit tot-de-odată și de mângâierea omenească și de cea dumnezeiască, a voi a suferi această streinătate a inimei pentru cinstea lui Dumnezeu, a nu se căuta pe sine nici într'un lucru, și a nu gândi la meritele sale. Ce este de mirare a fi vesel și râvnitor, când darul lui Dumnezeu e cu tine? Ceasul acesta este dorit de toți! Este dulce și veselă călătoria aceluia pe care-l sprijinește dragostea lui Dumnezeu! Și ce e de mirare că unul ca acesta nu simte greutatea sarcinii, de vreme ce se poartă de cel A-tot-puternic, și să povățuește de îndreptătorul cel prea înalt.

2. Noi totdeauna căutăm oare-care ușurare, și omul se des-

lui Dumnezeu, pe care îl iubea din adâncul inimei. Aşa dar cu dragostea către făcător a biruit iubirea către făptură şi a ales mai bine ceia ce plăcea lui Dumnezeu decât mângâerea omului. Aşa învaţă şi tu a te despărţi pentru dragostea lui Dumnezeu, de prietenul tău cel mai iubit şi trebuincios. Şi nu cârţi când se întâmplă a te lăsa vre un prieten, bine ştiind că mai curând sau mai târziu ceasul despărţirii trebuie să vie.

3. Mult şi lung trebuie să se lupte omul întru sine, înainte de a învăţa a se birui pe sine-şi deplin, şi a muta toată dragostea sa la Dumnezeu. Când omul se razemă numai pe sine, lesne alunecă la mângâere omenească. Acela însă care a învăţat a iubi cu adevărat pe Christos şi a lucra fapta bună cu râvnă, nu cade la mângâeri omeneşti, nici caută dulceţi trupeşti, ci doreşte mai vârtos a avea ispite grele, şi pentru dragostea lui Iisus a purta ostenelele cele mai mari.

4. Drept aceia, când Dumnezeu trimite sufletului vre-o mângâere, primeşte-o cu recunoştinţă; şi socoteşte-o nu ca răsplată cuvenită vredniciei tale, ci ca un dar al lui Dumnezeu. Nu te crede pentru aceia mai bun, nu te bucura mai mult, nici te mândri în deşert, ci darul acesta facă-te mai smerit, mai preveghetor, mai sfios întru toate lucrurile tale: că ceasul mângâerii trece, şi ispita va urma. Iar trecând mângâerea, pentru aceasta să nu te desnădăjduieşti îndată, ci cu smerenie şi răbdare aşteaptă să vie alta nouă; că Dumnezeu, fiind A-tot-puternic poate ca să te mângâie iară şi iară. Această schimbare între mângâeri şi ispite, nu este ceva nou sau strein pentru cei ce au cercat calea Domnului. Sfinţii şi Proorocii au cunoscut aceasta.

5. Unul din ei simţind a fi faţă darul, a strigat: „Zis'am întru prisosinţa mea, nu mă voi clăti în veac!“ Iar după ce s'a depărtat darul a adaos: „Ţi-ai întors faţa ta de către mine şi m'am turburat“ (Ps. 29, 7, 9). Dar în turburarea aceasta el nici de cum nu se desnădăjduieşte, ci mai ferbinte se roagă: „Către tine Doamne voi striga şi către Dumnezeul meu mă voi ruga“ (10). În sfârşit culege rodul rugăciunii sale, şi mărturiseşte că rugăciunea i s'a ascultat, zicând: „Auzit'au Domnul şi m'a miluit; Domnul a fost ajutorul meu!“ (13). Dar în ce? „Întors-ai, zice, plângerea mea spre bucurie, rupt-ai sacul meu, şi mai încins cu veselie“ (14). Dacă s'a făcut aşa cu sfinţii, noi ăştia săracii şi neputincioşii nu trebuie să ne desnădăjduim, aflându-ne când în stare de râvnă când în stare de răceală, că duhul lui Dumnezeu vine şi se duce după cum lui este bine plăcut. Pentru aceasta fericitul Iov zice: „Il cercetezi pre el de dimineaţă şi îndată îl cerci pre el.“

6. Spre ce mă voi nădăjdui, şi în ce voi pune eu credinţa mea, dacă nu în singura milostivire a lui Dumnezeu şi în aşteptarea darului ceresc? Căci, sau că am în preajma mea bărbaţi virtuşi, fraţi evlavioşi şi prieteni credincioşi, sau că citesc cărţi sfinte şi scripturi bine-grăitoare, sau că ascult cântări dulci în lauda lui

mea. În astfel de stare nu este mijloc mai mântuitor, de cât smerita răbdare și lăsarea deplină în voia lui Dumnezeu.

7. N'am întâlnit încă om care să fi fost atât de evlavios și fericit, ca să nu fi cercat une-ori această lipsă de dar și o imputinare a râvnii. Nici un sfânt n'a fost atât de sus răpit, nici unul atât de luminat, care înaintea sau în urma răpirii sau a luminării să nu fi fost ispitit. Că cel ce n'a suferit nici un necaz pentru împărăția lui Dumnezeu, nu este vrednic a se înălța la privirea lui Dumnezeu. Toată ispita ce vine, se poate socoti ca o înainte mergătoare a mângâerii ce va urma. Că mângâerea cerească este făgăduită numai celor cercați prin ispite. „Celui ce va birui, zice Domnul, voi da lui să mănânce din pomul vieții“ (Apoc. 2, 7).

8. Iar Dumnezeasca mângâere se dă pentru ca omul să prinză nouă putere spre purtarea necazurilor. Și iar după mângâere vine ispita, pentru că omul să nu se mândrească de fapta bună. Că satana nu doarme, și trupul încă nu e mort: pentru aceasta se cade ție ca să nu încetezi a sta gata spre luptă, în dreapta și în stânga având vrăjmași cari te pândesc.

Reflexiune.

De și sfânta omenire a Mântuitorului nu încetă de a se bucura, prin strânsa sa legătură cu cuvântul dumnezeesc, de o pace și de o bucurie neschimbată, totuși ea simția adese-ori, în partea inferioară a sufletului, întristările și durerile ajunse stăpâne ale naturei noastre de la păcat. Cine n'are înaintea ochilor săi aceste mari cuvinte: *Intristat e sufletul meu până la moarte* (Math. XXVI, 38). *Părintele meu pentru ce mai lăsat?* (Math. XXVII, 46), Astfel, sufletul creștin, fără a-și pierde pacea, e încercat de asemenea prin întristarea și durerile interioare. Dacă el ar gusta totdeauna mângâerea, atunci ar fi de temut ca să nu cază încetul cu încetul într'un fel de răceală; și ce ar avea el de altmintrelea să ofere prea iubitului seu? *că puterea mea întru neputință se săvârșește*, Așa ne învață Apostolul, și apoi adaogă: *Deci cu dulceață mă voi lăuda mai mult întru neputințele mele, ca să locuiesc întru mine puterea lui Christos* (II, Cor., XII, 9). Acest fel de părăsire acest exil al inimei, ne amintește cu energie ticăloșia noastră, pe care o uităm prea cu ușurință, indeletnicește credința și dragostea noastră, și ne ține în umilință. Păziți-vă deci, în acele momente când Iisus pare a se retrage de la voi. de a vă pleca sub povara încercării și a vă descuraja, „Unul din ajutoarele mari, zice un evlavios scriitor, spre a purta bine crucea, e de ai ridica neliniștea, și de a face liniștită această osteneală prin o totală potrivire cu dumnezeiasca voință“. În loc de a te întrista și a te turbura, bucură-te mai bine căci scris este: Cei ce seamănă cu lacrimi, cu

CAP. X.

Mulțumește lui Dumnezeu pentru darul lui.

1. Pentru ce cauți repaus, când ești născut pentru osteneală? Fii gata mai mult spre purtarea crucii de cât spre gustarea veseliei. Cine este omul veacului care n'ar primi bucuros veselia și mângâierea sufletească, când o ar fi gustat și o ar putea gusta neîncetat? Că mângâierile sufletești covârșesc toate plăcerile lumii, și toate dulcele trupului. Toate plăcerile lumii sunt sau rușinoase sau deșarte, numai plăcerile duhovnicești sunt dulci și curate, născute cum sunt din virtute și raspândite de Dumnezeu în inimile cele nobile. Însă nu stă în puterea omului a gusta necurmat după a sa voe aceste mângâeri cerești, pentru că ispita nu întârzie nici odată a sosi.

2. Iar ceea ce împedică cercetarea mai deasă a mângâierilor cerești, este mincinoasa slobozenie a minții și prea multa încredere în sine. Dumnezeu face un bine mare omului, dându-i darul mângâerii; însă omul face un rău mare, nemulțumind lui Dumnezeu pentru acest dar. Și dacă darul nu se varsă cu îndestulare, pricina e că suntem nerecunoscători dătorului, și nu întoarcem prin mulțumire darul la izvorul de unde a curs. Că darul nu este tăgăduit nici odată celuiia ce-l primește cu mulțumire; și economia dumnezeiască este, ca să se dea smeritului ceea ce se ia de la mândru.

3. Nu voi mângâierea care îmi ia frângerea inimei, nici potesc cugetarea înaltă care mă duce la mândrie. Pentru că nu tot ce e înalt, este și sfânt; nu tot ce e dulce este și bun; nu tot ce dorește omul, este curat; nici tot ce e drag omului, este și lui Dumnezeu bine plăcut. Îmi place darul care mă face mai smerit, mai prevegheat, mai gata a mă lepăda de mine însumi. Omul, care prin primirea darului și perderea lui s'a înțeleptit, nu va mai îndrăzni a și însuși lui vre-o bunătate; și mai ales își va mărturisi sărăcia și goliciunea. Dă lui Dumnezeu ceea ce este a lui Dumnezeu, și ție ce este al tău: adică, dă lui Dumnezeu mulțumire pentru darul primit; iar greșala că n'ai mai primit altul, dă-o ție; și învață că pentru păcat nu se cade ție de cât pedeapsă.

4. „Șezi totdeauna la locul cel mai de jos“ (Luc., 14, 10), și se va da ție cel mai de sus, că cel mai de sus se întemeiază pe cel mai de jos. Sfinții cei mai mari înaintea lui Dumnezeu, sunt mici în ochii lor; și cu cât chemarea lor este mai înaltă, cu atât ei sunt mai smeriți întru inimile lor. Plini de adevăr și de mărire cerească, ei nu râvnesc mărirea cea deșartă. Intemeiați și întăriți în Dumnezeu, de nici un vânt al mândriei nu se mai înalță. Dând lui Dumnezeu tot binele ce au primit, ei nu caută lauda ce o dau oamenii, și voesc numai pe cea ce vine de la unul Dumnezeu. Unicul scop, unica râvnă a lor este ca Dumnezeu să fie lăudat și mărit în sine însuși și întru toți sfinții mai pre sus de toate.

5. Fii dar mulțumitor și pentru binele cel mai mic; și mulțu-

mirea pentru cele mici te va învrednici a primi mai mari. Darul cel mai mic aibă pentru tine acelaș preț ca darul cel mai însemnat. De vei socoti mărimea Dătătorului, nimica ce dă el nu ți se va părea mic și neînsemnat; că nu e mic ce vine de la marele Dumnezeu. Bătăi și necazuri de-ți va trimite, primește-le cu mulțumire; că toate câte lasă să se întâmple nouă, le face spre mântuirea noastră. Vrei să ții darul lui Dumnezeu, fii mulțumitor, când ți'l dă; răbdător, când ți'l ea. După ce ți'l ea, roagă'l ca să ți'l întoarcă, și când îl ai, fii smerit și priveghitor, ca să nu'l pierzi.

Reflexiune.

Omul e atât de sărac, că n'are cel puțin o bună cugetare, o bună dorință, care să nu'i vină de sus. De la el însuși nu poate nimic, nici măcar să dorească de a fi izbăvit de ticăloșia sa, pe care nu o cunoaște de cât printr'o lumină supranaturală... Dacă Dumnezeiasca milostivire nu l'ar deștepta, el ar dormita într'o veșnică neputință de tot ce e bun. Cu cât harul îi e dat cu îmbelșugare, cu atât mai mult are datoria de se umili, văzând ce ar fi fără har și ce este el prin propria sa putere. Creatură ne-bună, care te mândrești de darurile lui Dumnezeu! ce ai tu care să nu fi primit? și dacă ai primit, pentru ce te mândrești, ca și cum n'ai fi primit? Trebuie că mândria să se plece sub acest cuvânt, și omul cu totul să se umilească în fața aceluia, care singur îl scoate din prăpastia în care îl arunczse păcatul. El nu se ridică de cât înjosindu-se. Aceasta a și făcut pe sfântul Pavel să zică: *Când mă simt slab atunci sunt tare* (Cor., XXII, v. 20). Te pricep, o mare Apostole! acel simțământ care te umilește chiamă darul făgăduit *celor smeriți*. (Iacob, IV, 6), și prin acel dar ești investit cu puterea lui Dumnezeu. Cât nu datorim noi acestui Dumnezeu al bunătăților și cu ce vom răsplăti pentru atâtea bine-faceri? Vai! în sărăcia noastră n'avem să'i oferim de cât inima și aceasta e tot ce cere El de la sărmana sa creatură. Cel puțin inima să fie a sa fără rezervă; nimica să n'o poată împărți; să nu voiască, să nu guste de cât pe Dumnezeu; să nu trăiască de cât din dragostea sa și astfel să înceapă de pe pământ acea unire încântătoare care mai târziu va fi veșnica fericire!

CAP. XI.

Mulți creștini și puțini următori ai crucii lui Iisus Christos.

1. Christos are acum mulți ucenici cari doresc împărăția lui cea cerească. însă puțini vor ca să poarte crucea lui. Are mulți

Însă puțini cari să sufere ceva pentru numele lui. Mulți urmează lui Christos până la frângerea pâinii, însă puțini până să bea paharul patimilor lui. Mulți laudă minunile lui, însă puțini urmează ocărilor crucii lui. Mulți iubesc pe Christos, câtă vreme nu li se întâmplă nici o împotrivire, mulți îl măresc și îl binecuvintează pe el, însă de se va ascunde Iisus și îl va lăsa puțin pe ei, îndată sau cârtesc sau își pierd toată râvnă.

2. Iar cei ce iubesc pe Christos pentru Christos și nu pentru al lor folos, îl binecuvintează pe el în ziua necazului și a strămtorărilor, ca și în ceasul mângâerilor celor mai mari. Și când Christos n'ar bine-voi a le da nici odată mângâiere, aceștia și atunci l'ar lauda și i-ar mulțumi.

3. O ce nu poate iubirea de Christos, când e curată și desbrăcată de toată iubirea de sine și interesul! Au nu sunt niște simbriași toți cei ce iubesc pe Christos numai pentru dobânda mângâerilor! Și toți cei ce se gândesc pururea numai la câștigul și folosul lor, nu dovedesc ei că se iubesc pe sine mai mult decât pe Christos? Unde găsești pe omul care să voiască a sluji lui Dumnezeu numai pentru Dumnezeu?

4. Rar este omul atât de sporit în calea duhului ca să fie lepădat de tot interesul. Că pe adevăratul sărac cu duhul și desfăcut de toată legătura de făptură unde să-l găsești? Ca pe o peatră de mare preț să-l cauți departe până la marginile pământului. Omul de ar da toată avuția sa, încă nu e nimica. De ar face cea mai mare pocăință, încă e puțin. De ar avea toată știința, încă e departe. De ar avea virtute mare, evlavie fierbinte, îi lipsește încă mult — îi lipsește un lucru, cel mai trebuincios. Și care e? Acesta: „Ca, după ce s'a lepădat de toate, să se lepede și de sine-însuși, și să se desbrace de tot de iubirea de sine; și după ce a făcut toate câte știe că are datorie a face, să se socotească că încă n'a făcut nimica“.

5. Nici o faptă din câte faci să nu o socotești pe ea mare, dacă vrei cu adevărat să fie socotită mare; ci în toată curățenia să mărturisești că ești încă o slugă netrebnică, după cuvântul adevărului ce zice: „Când veți face cele ce vi s'au poruncit vouă ziceți că slugi netrebnice suntem“ (Luc. 7, 10). Atunci cu adevărat vei fi sărac și gol cu duhul, și vei putea zice cu proorocul: sărac sunt eu. Cu toate acestea, nimeni nu este mai bogat, mai puternic, mai slobod, decât cel ce știe a se lepăda de toate și de sine însuși, și nu umblă după locul cel mai de sus.

Reflexiune.

Trebue să iubim pe Dumnezeu, pentru Dumnezeu însuși, iar nu pentru bucuria ce simțim de a-l sluji; căci dacă el ne-ar retrage mângâerile, ce ar ajunge acea dragoste negustorească? Cel ce se caută pe sine în ceva nu știe să iubiască. Uitați-vă la modelul nostru, priviți pe Iisus, El nu s'a căutat pe sine întru nimic:

a jertfit totul pentru tine, repaosul său, viața sa, voința sa chiar : *Nu precum voesc eu, ci precum tu* (Math. XXVII, 39). El a pătimit toate până la cruce, până la părăsirea Părintelui său : *Dumnezeul meu pentru ce mai părăsit ?* (Mat. XXVII, 46). Să intrăm, după pilda sa, în acest spirit de jertfă ; și deslipiți de aci înainte de tot interesul propriu, să primim cu o liniște egală și bunurile și relele, supărările și bucuriile astfel ca neavând alte cugetări, nici alte dorinți de cât acele ale lui Iisus, să fim *una cu dânsul în acea unitate desăvârșită* (Ioan, XVII, 23), pe care, când era aproape de a părăsi această lume, o cerea pentru noi de la Părintele său, ca ultima și cea mai mare din binefacerile sale.

CAP. XII.

Sfânta cruce cale împărătească către cer.

1. Aspru se pare la mulți cuvântul acesta : „Leapădă-te de tine, ia crucea ta, și urmează lui Christos” (Luc. 9, 23). Dar mult mai aspru va fi a auzi în ziua cea de pe urmă cuvântul acesta : „Duceți-vă de la mine, blestemaților, în focul cel veșnic” (Mat. 25, 41) ! Că cei ce ascultă acum și urmează cu bucurie cuvântul ce poruncește să purtăm crucea (necazurile pentru adevăr și dreptate), nu se vor teme atunci a auzi veșnica osândă. Acest semn al crucii se va arăta pe cer, când Domnul va veni să judece lumea (Mat. 24, 30). Atunci toți ucenicii crucii, cari în viața lor vor fi urmat lui Christos cel răstignit, se vor apropia cu mare îndrăzneală de Christos judecătorul.

2. Pentru ce dar te temi a lua crucea care este calea ducătoare la cer ? În cruce este mântuirea, în cruce viața, în cruce ocrotirea în potriva vrășmașului, în cruce izvorul desfătărilor cerești, în cruce tăria sufletului, bucuria duhului, plinirea virtuții, săvârșirea sfințeniei. Nu este mântuire pentru suflet, nici nădejde de viața de veci, fără numai în cruce. Ia dar crucea ta pe umerii tăi și urmează lui Christos, și vei ajunge la viața de veci. Vezi ! el a mers înainte-ți purtând crucea sa, și a murit pe cruce pentru tine, pentru ca și tu să porți crucea și să râvnești a muri pe cruce. „Că de vei muri împreună cu Christos, via-vei și împreună cu dânsul” (Rom. 6, 8). Și de te vei împărtăși de patimile lui, împărtășite-vei și de mărirea lui.

3. Iacă crucea, iacă răstignirea ! În pătimirea necazurilor și în răstignirea poftelor zace mântuirea. Altă cale către cer și către pacea dinlăuntru nu este afară de calea sfintei cruci și răstignirea necurmată a poftelor. Du-te unde vei vrea și nu vei găsi pe sus o cale mai înaltă și pe jos o cale mai sigură, afară de calea sfintei cruci. Orânduiește și îndreptează toate după cum vrei și nu vei afla de cât, că trebuie să pătimești totdeauna ceva vrând nevrând : — astfel peste cruce vei da totdeauna și pretutindeni. Că

4. Că acum ești părăsit de Dumnezeu, acum necăjit de vecin, sau ce e mai mult adeseori ești însu-ți spre greutate și la necazurile tale nu vei găsi vre-o mângâere sau vre-o alinare; ci, cât va vrea Dumnezeu, va trebui să suferi. Că Dumnezeu voește ca să înveți a pătimi fără mângâere, și să te supui lui de tot, și să te faci mai smerit prin necazuri. Nimeni nu simte atât de adânc întru inima sa patimile lui Christos, ca acela care a băut din asemenea pahar de fiere. Gata este dar crucea în toată vremea, și te așteaptă în tot locul. Nu vei putea scăpa de ea ori unde ai fugi, că pretutindeni unde vei merge te vei purta și te vei găsi pe tine însu-ți. Intoarce-te încotro vei vrea, în sus, în jos, în dreapta, în stânga, în lăuntru, afară — în toate părțile vei da peste cruce și în tot locul unde te duci trebuie să ai răbdare, de vrei ca să ai pace sufletească și să te învrednicești de cununa fericirii.

5. Dacă porți crucea ta (necazurile) de bună voie purtate-va și ea pe tine, și te va povățui la doritul liman unde va înceta toată patima. În lume însă crucea n'are sfârșit. Iar dacă porți crucea cu părere de rău, mai adaogi altă cruce și-ți îndoești sarcina — și n'ai încotro trebuie să o duci. Lepezi o cruce, vei da fără îndoială peste alta, și poate încă mai grea.

6. Au gândești tu să scapi de ceeace n'a scăpat om? Insuși Christos, Domnul nostru, n'a fost un ceas fără să pătimească cât a viețuit în lume! „Așa trebuia, zice el, ca să pătimească Christos și să învieze din morți; și așa să intre întru mărirea sa“ (Luc. 24, 46). Și tu cum cauți altă cale, de cât împărăteasca această cale a sfintei cruci?

7. Toată viața lui Iisus Christos n'a fost de cât o cruce, o mucenie lungă și tu cauți repaosul și veselia! Te înșeli, crede-mă, te înșeli urât, dacă socotești că, căutând vei găsi altceva de cât a pătimi necazuri; că toată această viață muritoare este plină de dureri și înconjurată de cruci. Și cu cât a înaintat cineva mai mult în viața duhului, cu atât mai grele cruci întâmpină; că dragostea către împărăția duhului îi face foarte apăsătoare străinătatea din viața pământească.

8. Cu toate acestea, după multele necazuri ce cearcă, nu întârzie a sosi și mângâerea ce-i alinează durerile, că pentru dânsul din răbdarea cu care poartă crucea cresc frumoase roduri. Fiindcă, în vreme ce el se pleacă de bună voie crucii, o dulce încredințare îi vine zâmbind, și schimbă greutatea veacului în atâtea mângâeri ale veșniciei. Și cu cât trupul prin greutatea suferințelor se mai slăbește, cu atât duhul mai mult se întărește în lăuntru său prin dar. Ba uneori duhul prin necazuri și dureri atât se întărește că, împins de iubirea către Christos și plin de bucurie pentru asemănarea între patimile sale și crucea lui Christos, nici ar vrea să trăiască fără necaz și durere, crezând că cu atât va fi mai bine plăcut lui Dumnezeu, cu cât va putea pătimi mai mult pentru numele lui. Aceasta însă nu este isprava omului ci a da-

9. Nu este după omul lumesc a purta crucea, a iubi crucea, a pedepsi trupul și a-l supune duhului, a se lepăda de lauda oamenilor și a suferi de bună voie defaima, a se desprețui pe sine și a voi a fi desprețuit, a suferi toate împotrivirile cu jertfirea folosului său, și a nu dori nici una din strălucitele veselii ale pământului. Dacă cauți la tine, tu singur cu puterea ta nu vei putea face nici odată asemenea fapte mari. Însă de te vei nădăjdui spre Domnul, dați-se-va ție putere de sus, și vei stăpâni peste trup și peste lume. Nu te vei teme nici de însuși diavolul, vrășmașul tău, fiind armat cu credința și însemnat cu crucea lui Christos.

10. Gătește-te dar, ca o slugă bună și credincioasă a lui Christos, a purta cu bărbăție crucea Domnului tău, care s'a răstignit pentru tine din dragostea către tine. Fii gata a pătimi o mie de necazuri, o mie de nemulțumiri în viața aceasta, că iacă ce te așteaptă ori în ce loc vei fi, iacă peste ce vei da ori unde te vei ascunde! Și așa se cade să fie și la atâtea necazuri, la atâtea dureri, nu este altă tămăduire, nu este alt mijloc de scăpare, de cât să le pătimești cu răbdare. Bea dar cu mulțumire paharul Domnului, de vrei să-i fii prieten și partaș măririi lui. Iar în cât pentru mângâeri, lasă la Dumnezeu să le împartă după cum va binevoi. Tu gătește-te spre suferirea necazurilor, și socotește-te ca pe cele mai mari mângâeri, că nu sunt vrednice pătimirile vremii de acum spre dobândirea măririi cei viitoare, chiar de le-ai fi putut purta pe toate numai singur.

11. Când vei ajunge acolo ca amărăciunea pătimirilor să fie ție dulce pentru Christos, atunci socotește-te fericit, căci ai aflat raiul pe pământ. Încă până pătimirea va fi amară ție, și cauți să fugi de dânsa, până atunci ești nenorocit, și necazurile de care fugi vor veni după tine pretutindeni.

12. Dacă ești gata spre cele ce trebuie să fii gata, adică spre pătimire și murire, alinase-vor durerile tale degrab, și vei avea pace. Când ai fi răpit cu Pavel până la al treilea cer, pentru aceasta tot nu ești scutit de tot necazul. „Eu, zice Domnul, voi arăta lui câte i se cade să pătimească el pentru numele meu” (Fapt. 9, 16). Deci nu-ți rămâne de cât să pătimești: dacă vrei să iubești pe Christos și să-i slujești lui până în sfârșit.

13. Să dea Dumnezeu ca să te învrednicești a pătimi ceva pentru numele lui Christos! Ce mărire te-ar aștepta! Ce veselie pentru toți sfinții lui Dumnezeu! Ce pildă de zidire pentru aproapele! Că toți sfătuiesc răbdarea, și puțini vor să rabde. Cu dreptul s'arcădea ție a pătimi pentru Christos de vreme ce mulți rabdă grele pentru lume.

14. Să știi bine și să crezi că viața ta trebuie să fie o moarte neprecurmată, și că cu cât cineva moare mai mult poftelor sale, cu atât și mai mult începe a via pentru Dumnezeu. Nimeni nu e

rești mai bine a pătimi necazuri cât de multe pentru Christos, de cât să te răsfățezi în mângâeri, că nu mai așa te vei apropia de Christos și te vei asemana sfinților. Pentru că vrednicia noastră și sporul desăvârșirii nu stă în dulceața și prisosința mângâerilor, ci mai vărtos în tăria de a putea purta necazuri mari și cercări grele.

15. Când ar fi pentru om o cale mai bună și mai dreaptă spre mântuire de cât calea pătimirii, Christos ne-ar fi arătat-o fără îndoială cu cuvântul și cu fapta. Iar el atât pe ucenicii săi, cât și pe toți cei ce vor voi să urmeze lui, arătat îi îndeamnă la purtarea crucii, zicând: „Ori cine voește să vie după mine să se lepede de sine, și să-și ia crucea sa și să-mi urmeze mie“ (Mat. 16, 24). Deci după ce am citit și am cercetat toate, trebuie să venim la încheierea aceasta: „Că prin multe necazuri se cade nouă a intra întru împărăția Lui Dumnezeu“ (Fapt. 14, 21).

Reflexiune.

Invățătura Crucii: *Iudeilor sminteală, iar Ellinilor nebunie*, este ceea ce oamenii înțeleg mai puțin. Ca să moară un Dumnezeu spre a-i mântui, rațiunea lor se va pleca înaintea acestei taine; dar ca ei să se întovărășească la această minunată jertfă, și să-și omoare patimile și voințele, aceasta îi revoltă și îi face să zică ca și Capernații: *Greu este cuvântul acesta, cine poate să-l audă pe el?* (Ioan, VI, 61). Trebuie însă să-l auzim, căci mântuirea noastră atârână de el. Cerul era despărțit de pământ, Crucea însă le-a unit; și de la picioarele Crucii pornește tot ce ajunge până la Cer. Să ne apropiem deci de Cruce; ea să ne fie pe acest pământ mângâierea noastră, după cum e și puterea noastră. Când Dumnezeu în bunătatea sa ne trimite vre-o încercare, să zicem cu sfântul Andrei: *O dulce Cruce! atât de mult timp dorită și pregătită acum pentru acest suflet care o doria cu înfocare!* Toți sfinții au simțit această dorință, toți au vorbit astfel: *A suferi sau a muri*, repeta adese ori o sfântă cuvioasă; și în suferință, ea găsea mai multă pace și fericire de cât nu vor gusta nici odată acei pe care lumea îi numește fericiți. O singură lacrămă vărsată la picioarele lui Iisus, e mai dulce de o mie de ori de cât toate plăcerile lumii aceștia!

PERSONALUL TIPOGRAFIEI M-REI NEAMȚU

IN 1922.

GH. ROMAȘCU

Șef zețarie

Monah Eufrosin Urmă

DIRECTOR

I. PETRESCU

Șef mașinist

IN 1923.

V. DRĂGUȘANU

Șef zețarie

Monah Cleopa Palamarenco

Șeful legătoriei

CONST. TRUȘCĂ

Șef mașinist

ARHIM. DANIIL CIUBOTARIU

DIRECTOR

Z. VLADIMIRESCU

Zețar

Monah Meleti Bulgarin

Legător

GH. PETROVSCHI

Zețar

Monahii Gordian Theodor, Ilarion Neculii, Vlasie Păslariu

Elevi zețari

FINELE CĂRȚII II-a